JAVA-BODE.

NIEUWS- HANDELS- EN ADVERTENTIE-BLAD VOOR NEDERLANDSCH-INDIE.

A°. 1853. **Zaturdag 5 Maart.** **N°. 18.**

Prijs per halfjaar voor *Batavia* .... f 12.50
» » » » *Java* .... » 15.—
» » » » *Buitenbezittingen* ...... » 17.50
De betaling geschiedt vooruit. — Brieven *franco*.

De JAVA-BODE verschijnt op Woensdag en Zaturdag van elke week, vóór posttijd.

De prijs der Advertentiën *met derzelver herhaling* is **zestig duiten** voor de **vijf woorden**, behalve het zegel.

Benoemingen.

Civiel Departement.

ONTSLAGEN:

Eervol, uit zijne betrekking, onder toekenning van wachtgeld, de opziener van het zout-hoofddepôt te Kandanghauer (Cheribon) *P. A. Luijks*.

Op zijn verzoek, eervol, uit 's lands dienst, onder toekenning van pensioen, de boomwachter bij het departement der inkomende en uitgaande regten, gestationeerd aan de rivier Lemampir (Soerabaya) *F. G. Bruno*.

BENOEMD:

Tot advocaat en procureur bij het hoog-geregtshof van Nederlandsch-Indie, mr. *H. Jacometti*.

Militair Departement.

ONTSLAGEN:

Op zijn verzoek, eervol, uit Zr. Ms. militaire dienst, onder toekenning van pensioen, de luitenant-kolonel der infanterie *A. H. Helbach*.

Marine-Departement.

BIJ DE GOUVERNEMENTS SCHOENERS EN KRUISBOOTEN.

BEVORDERD:

Tot 1 gezaghebber, de 2 gezaghebber *P. H. van der Wedden*.
Tot 2 gezaghebber, de 1 stuurman *D. K. E. M. Schlundt Bodien*.

Vendutien.

Op Maandag 7 Maart 1853, voor het woonhuis van den weledelen heer *J. Campbell*, door *John Pryce & Co.*, van eenen bijzonder netten en goed geconserveerden inboedel, engelsche rijtuigen, goed loopende paarden, waaronder twee span sidney-paarden en eene fraaije sidney-merrie, een dames-rijpaard, sidney-koeijen met kalveren, een fraaije stier, enz., enz. Op Zondag 6 Maart te bezigtigen van 's morgens 9 ure tot 's namiddags 1 ure.

Op Dingsdag 8 Maart, voor het commissiehuis van *Vaupel & Co.*, van diverse koopmanschappen.

Op Woensdag 9 Maart, voor de woning van de Inlandsche vrouw *Sariepa bintie Taip*, op Kampong Bandan, van bendie- en rijpaarden, diverse huismeubelen, en wat verder te voorschijn zal worden gebragt.

Op Donderdag 10 Maart, voor het commissiehuis van *A. van Ommeren en co.*, van diverse negotiegoederen, 100 vaatjes puike grasboter, lijnwaden, koperwerk, theeserviezen, Engelsche zadels, enz.

Op Vrijdag 11 Maart, voor het locaal *de Zon*, op Molenvliet, door *E. S. Voute*, makelaar, van diverse negotiegoederen, paarden bendies, wagens, meubelen; benevens eenige executie-goederen; en om 11 precies, ten overstaan van eene commissie uit den landraad der stad en voorsteden van Batavia, bij wege van executie, vier vastigheden, toebehoorende aan wijlen den Inlander *Jamlie*, *Braim Mochamat Saleh* en den Inlander alferis *Abdul Madjiet* bin *Abdul Hamiet*.

Op Zaturdag 12 Maart, des morgens ten 10 ure, in het lokaal der Beurs, voor rekening van het gouvernement, van eene hoeveelheid van 40,000 Mexikaansche dollars, en zulks bij kavelingen van 1000 stuks.

Vertrekkende Personen.

H. W. van Woelderen en familie.

De overste *A. H. Helbach* en echtgenoot naar Nederland.

G. Kinder en familie.

Mevrouw *H. ter Meulen* geb. *Meijer* verlaat Java; hare gemagtigden zijn de heeren *Prosper van der Stoek* en *Paine, Stricker en co.*

Mevrouw de wed. *Raitenbach*. geb. *de Ville;* gemagtigde de heer *van Walij*, te Samarang.

Aangekomen Vreemdelingen.

Van 28 Februarij tot en met 4 Maart 1853.

Rotterdamsch Hôtel. [illegible] C. Bake, van Soerabaya. — [illegible] van Bantam. — P. van Wijhe, van de reede. — M. C. van Vreeland, van idem. — P. J. G. A. Smeets, van idem. — P. Dibbetz, van idem. — W. H. P. van Oords, van idem. — Jhr. A. Meijer, van idem. P. Giebels, van idem — A. Smith, van idem. — J. Bronne, van idem. — J. L. Nierstrasz, van idem. — Abresch, van idem. — Smith, van Singapore.

Hotel der Nederlanden. J. van Beest Holle, van Nederland. — L. Goesheer, van idem. — de Haes, uit het hospitaal. — Bunnik, van de reede. — Dr. Bauter, van idem. — De Vriese van idem.

Marine Hôtel. C. Boers, van Batavia. — E. von Linden, van Newport. — H. Quarles van Ufford, van de reede. — M. Quarles van Ufford, van idem. — L. P. R. von Pestel, van idem. — J. B. A. de Jong, van idem.

BATAVIA.

Batavia's ingezetenen mogten op den avond van gisteren getuigen zijn van een heerlijk feest.

Het sedert eenigen tijd aangekondigde vocaal en instrumentaal concert voor de noodlijdenden te Banda, ten gevolge der aldaar geheerschte aard- en zee-beving, had in het lokaal van den Schouwburg plaats.

De vele zitplaatsen der zaal waren reeds zeer vroeg digt bezet, en het was gewis allen, die Batavia sedert jaren kennen, een hoogst opvallend, doch niet minder aangenaam schouwspel, zoo velen daar vereenigd te zien. Nimmer toch was ter dezer plaatse een concert of tooneelvertooning zoo sterk bezocht als het concert van gisteren avond.

Keurig waren de nieuwe decoratien door de zorg van den heer *Kinsbergen* aangebragt, terwijl de buitengewoon smaakvolle versiering met vlaggen en festoenen, den heer *C. Deeleman*, die zich daarmede wel had willen belasten, alle eere aandeed.

Een niet alledaagsche geestdrift bezielde toehoorders en uitvoerders. Opzigtens deze laatsten zouden wij hoogelijk kunnen roemen de welgelukte quartetten der *Lieder-tafel Aurora*, het keurig Clarinet-spel van den heer *Coelens*; de meesterlijke fantaisie voor de haut-bois op een wèl bekend thema van den componist zelve, den heer *Guinti d'Albani*; het geniale viool-spel van den heer *Olyve;* de gevoelvolle piano-concertante van de heeren *Rijckmans* en *Deeleman;* de vocale opvoeringen van Mevrouwen........; doch wij durven geene namen meer noemen en in geene bijzonderheden meer treden, waar al de uitvoerders, en wel niet het minst het gezamenlijk personeel der *Maatschappij van Toonkunst* in al hare harmonie-stukken, doch vooral in de nette en à-plomb uitvoering van het eindstuk — *Ouverture de la Muette de Portici*. getoond hebben hunne schoone taak voor dezen avond te begrijpen en weten ten uitvoer te brengen.

Eere aan allen, die tot het bereiken van het weldadige doel dezer bijeenkomst, hunne muzikale gaven, hunnen tijd en hunne zorgen hebben ten offer gebragt, doch vooral zij de algemeene dank gewijd aan de geeerde direktie van dit concert, en aan de heeren orchestmeesteren *L. H. Deeleman* en *F. H. Tiedeman*, en wij achten ons gelukkig te kunnen mede deelen, dat de opbrengst ruim f 5000,— hebbende bedragen, deze algemeene deelneming hun voorzeker de vleijendste voldoening schenkt voor hunne pogingen ten behoeve onzer ongelukkige natuurgenooten, en die zulke schoone vruchten hebben afgeworpen.

Onze broeders in de Molukkos zullen het intusschen ontwaren dat, wanneer felle rampen hen treffen, de talenten niet begraven en de milddadige harten en beursen der ingezetenen van Indie's hoofdstad niet gesloten blijven, indien het geldt om zoo veel doenlijk, het ondergane leed te helpen lenigen en verzachten.

— Van Tjandjoer dd. 4 Maart ontvingen wij heden het volgende berigt:

Den toestand van den HoogEerwaarden heer *P. M. Vrancken*, bisschop van Colophon, apostolisch vicaris in Nederlandsch-Indië, die dagelijksch in beterschap toenam, heeft op eergisteren een ander aanzien gekregen.

Zijn HoogEerwaarde is wederom door eene hevige koorts aangevallen die met groote benaauwdheden gepaard ging. Gisteren heeft zich die koorts, ofschoon in mindere mate herhaald, en bij het afzenden van dit berigt laat zich de toestand eenigzins gunstiger aanzien.

Zijn HoogEerwaarden is ten uiterste verzwakt.

De WelEerwaarde heer *van der Grinten*; is van de koorts bevrijd en neemt dagelijks, ofschoon langzaam, in beterschap toe.

— Men meldt van Passoeroean:

In de Samarangsche Courant van den 29sten Januarij ll. komt een verslag voor van eenige proeven, te Samarang door een scheepsdocter genomen met de zoogenaamde *Electrische Biologie*, onder anderen in een gezelschap ten huize van den Resident aldaar. Dezelfde scheepsdocter, later te Pasoeroean komende, heeft ook dáár, op dringend verzoek van velen, dezelfde proeven genomen, en wel in de Societeit *de Vrijheid*, alwaar een zeer talrijk gezelschap heeren en dames, ter bijwoning daarvan was bijeengekomen. Hoewel niet alle proeven even gelukkig slaagden, wekten de meesten toch aller verbazing in hooge mate op. Wij bepalen ons tot deze eenvoudige vermelding, vermits de Europesche nieuwsbladen bereids zoo vele en uitvoerige berigten hebben medegedeeld omtrent de *Electrische Biologie* en den schier ongelooflijken invloed, die men door háár op den menschelijken wil kan uitoefenen.

— Onlangs deed zich te Passoeroean een voorbeeld van schijndood voor. De inlandsche vrouw *Ngalimah*, oud 26 jaren. stierf den 4 Februarij ll., des namiddags ten 3 uur. na eene ziekte van ongeveer negen maanden. Haar moeder, *Bok Boeboot*, die haar oppastte, liet ter-

---

DE BEERENHUIS (*vervolg.*)

V.

Zes maanden later, in het begin des zomers, trokken de drie Canadanen weder naar het dorp. Ditmaal wachtte de planter hen niet aan den rivierkant op, bereid, om hen in 't voorbijvaren op te houden; hevige koortsen waren dat voorjaar in 't gansche land uitgebroken, en hij was met zijne dochter naar hooger gelegen streken verhuisd. Vele familien waren zijn voorbeeld gevolgd en hadden zich in de bosschen begeven, om de kwaadaardige pest te ontgaan, die de vlakten ontvolkte. Er heerschte eene drukkende hitte; de Canadanen roeiden zoo digt mogelijk langs den oever, om in de schaduw der groote boomen te blijven. Bij de landingplaats van het dorp aangekomen, legden zij hun vaartuig vast en zochten zoo schielijk hunne zaken af te doen. Ze wilden haast maken om weer naar hunne hut terug te komen, doch hoe konden zij zich uit de magazijnen losrukken, waarin men alles vindt, spiegels en kruid, laarzen en vioolsnaren, zijden stoffen en buffelvellen, glaswaren en hoeden, waar men den grog naar hartelust drinken kan en voor den kooper eene kist met sigaren neêrzet, met uitnoodiging, om daaruit toe te tasten? En buitendien had men immers met zoo veel vrienden en oude kennissen te spreken. De zon was haar ondergang nabij, toen de drie Canadanen nog niets afgedaan hadden en nog niet regt wisten, wat zij eigenlijk koopen zouden. Antoon sprak weinig en dit omdwalen beviel hem niet lang. Hij drong dus zijn vader, om te vertrekken, toen stofwolken, die zich aan dèn gezigteinder verhieven. en het dof rollen van naderende wagens de aandacht der dorpbewoners tot zich trokken.

Men trad uit de herbergen en winkels, om den uit Mexico komenden trein voorbij te zien gaan. De ossen trokken met langzamen matten tred zwaarbepakte voertuigen, welke zich weldra langs de rivier in eene rij schaarden. Terwijl de aanvoerder van den troep eene tot het afladen zijner katoenbalen en pelterijen geschikte plaats zocht, omringden hem de kooplieden en deden hem bod op bod, daar ieder gaarne spoedig met hem een koop had gesloten. De ossendrijvers, met de eene hand op hun langen prikstok leunende, met de andere de horens hunner dieren houdende, wachtten, dat men hun het teeken tot afladen geven zou. 't Waren lange, kloeke mannen, van het hoofd tot de voeten in hertevellen gekleed. Zij spraken een weinig spaansch, een gebroken engelsch en nog slechter fransch, doch waren de taal der wilden volkomen meester, wat den Creolen niet belette, hen te verstaan. Weldra vernam men van hen, dat de Comanchoos. de meest gevreesden onder de Indianen der wildernis, hunne rooftogten tot in de vlakten van Texas hadden uitgestrekt, zich thans tusschen Nagochdoches en Santa-Fe bevonden, en hun loop tot aan de Sabina dreigden voort te zetten.

Daar de grens naar de zijden der mexicaansche provinciën zeer slecht gedekt was, moest deze tijding den volkplanters wel eenige bezorgdheid inboezemen. De jonge lieden lachten wel over zulk eene vrees, die zij als ingebeeld voorstelden; doch de anderen, op vroegere herinneringen steunende, helden toch tot het geloof over. dat de wilden wel tot zulk een aanval in staat konden zijn. Ook de oude Faustin deelde in 't gevoelen zijner tijdgenooten en voer af in een staat van spanning en opgewondenheid, welke enkele voorteekenen van koorts zeer verontrustend maakten. Van lieverlede gaf de aanblik der wouden hem nogtans zijne gewone kalmte terug, en toen hij, vergezeld van zijn krachtig tweetal, zijne hut weder betrad, kon hij niet nalaten uit te roepen: "O mijne zoons, wat is het schoon hier!" terwijl hij tevreden blikken in het rond wierp,

Eenige dagen verliepen, zonder dat het door de Mexicanen meêgebragte berigt zich bevestigde. Op zekeren morgen echter werden de bewoners van het dorp plotselijk door een levendig geweervunr uit hun slaap gewekt. In een oogenblik was de militie wel gewapend onder de aanvoering harer officieren op de been en bereid, om den vijand te ontvangen. Weldra verbreidde zich het gerucht van hoeve tot hoeve door het geheele canton. Ieder zocht te vlugten; sommigen wilden zich in het gebergte redden, anderen sloegen voor, naar het dorp te trekken en

stond de afwezige bloedverwanten roepen, die de vrouw werkelijk gestorven vonden. De toebereidselen voor de begrafenis werden gemaakt met den spoed, die de inlanders daarmede gewoonlijk aan den dag leggen. Maar wie schetst de verbazing en schrik dezer eenvoudige lieden, toen zij, te midden hunner bedrijvigheid, *Ngalimah* uit haren doodslaap zagen ontwaken en om drinken vragen! De gewaande doode sprak hare bloedverwanten aan, zeggende: dat zij met sterven op hunne komst had gewacht, en hen vergeving vroeg, indien zij hen vroeger welligt leed had aangedaan. Daarna bleef de lijderes eenigen tijd zwijgende liggen; — een uur later was zij werkelijk dood.

BELGIE.

Het ontdekken van goudmijnen is sedert eenigen tijd aan de orde van den dag. De vruchtbare grond van Henegouwen heeft daarin ook niet ten achteren willen blijven en zich dezer dagen als goud bevattende doen kennen. Het Belgisch Californie is ontdekt.

De heeren *Souvenois* en *Donck* van *Bergen* hadden eenige heivelden, behoorende tot de gemeente van Masnuy St. Jean gekocht; deze gronden om latende werken om ze voor de bebouwing geschikt te maken, had men zoo diep gegraven, dat men de zoogenaamde tuf door was. Tot hunne groote verwondering vonden zij eenig glinsterend metaal, dat zij voor koper aanzagen. Gelukkig door die ontdekking, bragten zij eenige stukjes bij een Chimist om er de waarde van te kennen. Maar hoe steeg die verwondering ten top, toen zij van dezen vernamen, dat het echt en zuiver goud was; een goudsmit, bloedverwant dier heeren, verzekerde dat het van eene zeer fijne gehalte was en bijzonder geschikt tot het vergulden van zilveren snuifdoozen. Het is wel niet noodig te zeggen, dat die, zulk een rijk voortbrengsel afwerpende grond onmiddelijk werd om en om geweld; een groot aantal werklieden werd daartoe gebezigd, en die ongelukkigen, die het gebrek al zeer nabij waren, konden reeds 15 tot 20 francs daags verdienen.

Wanneer *dit* slechts den eenigen uitslag dier ontdekking was, zoo zou het reeds eene groote weldaad voor de arme bevolking genoemd kunnen worden, maar men verzekert buitendien, dat de goudlaag, hoezeer niet uitgestrekt, evenwel met vrucht en voordeel bewerkt kan worden.

Ostende, 9 December. Bijna had er bij de aankomst in onze haven van HH. KK. HH. de prinsen en prinses, kinderen des konings, komende van Portsmouth, een groot ongeluk plaats gehad.

De tijding dier aankomst, eenige uren te voren bekend geworden, had een ongeloofelijke menigte personen naar den havendam uitgelokt; een groot aantal bevoorregte nieuwsgierigen verdrong zich op het hoofd.

Het was ongeveer middag toen het stoomschip de Topaas, onder het bevel van kapitein *Picart*, en het geleide van den zeeofficier *La Hure*, de haven van Ostende kwam instevenen.

Het havenhoofd, half van steen, half op palen gebouwd, was tot de ontvangst der vorstelijke personen ingerigt. Een detachement van het 5 Regim. van linie, onder het bevel van den majoor *de Calonne*, bevond zich daar, gelijk ook de stadsoverheid en de officieren van het garnizoen om de kinderen des konings plegtstatig te ontvangen. De laatsten stonden op het steenen gedeelte van het hoofd, terwijl het houten, door eenige manschappen, *en haye* geplaatst, en een vijftigtal nieuwsgierigen bezet was.

Toen de Topaas het hoofd genaderd was, werd er van dat vaartuig eene looze brug tot aan het einde van het hoofd gelegd en met tapijten bedekt. HH. KK. HH. verschenen op het dek en maakten zich gereed om onder de levendigste toejuichingen op het hoofd te stappen, toen de afwezigheid van den luitenant kolonel *van Moerkerke*, adjudant der prinsen, bespeurd werd, zijnde die hoofdofficier nog in de hutten om de laatste bevelen tot ontscheping der goederen te geven.

Men deed den adjudant roepen en uit deze omstandigheid werd een voor de prinsen gelukkig oponthoud geboren, want naauwelijks verscheen de luit. kol. *van Moerkerke* op het dek en maakten de prinsen zich gereed de stoomboot te verlaten, of een geweldig gekraak deed zich hooren; het houten gedeelte van het hoofd stortte in en al de personen, zich op hetzelve bevindende, vielen in zee.

Een algemeen geschreeuw van schrik steeg op; ieder geloofde dat de prinsen in zee waren gevallen en het gerucht daarvan verspreidde zich weldra onder de menigte.

Gelukkig was er echter niets van aan. Alleen heerschte er eene verschrikkelijke verwarring in de haven; het geschreeuw der personen die in het water spartelden, de pogingen der met den dood worstelenden, dat alles verwekte een akelig tooneel, waaraan men de prinsen en vooral de prinses, die er hevig door aangedaan was, wilde onttrekken. Maar de hertog *van Brabant* weigerde zich te verwijderen en wilde het dek niet verlaten, alvorens hij de zekerheid had verkregen, dat alle middelen tot hulp, in de haast bijeen gebragt, met een gunstigen uitslag waren bekroond.

Eenige oogenblikken daarna ontscheepten de vorstelijke personen iets verder en vertrokken zij dadelijk langs den spoorweg naar Brussel.

Ter naauwernood daar aangekomen, liet de hertog *van Brabant* door de telegraaf berigt inwinnen of de redding afgeloopen en niemand het slagtoffer van dat ongeluk geworden was, en toen Z. K. H. de tijding had ontvangen dat er geene levens te betreuren waren, gaf hij last 200 francs ter beschikking te stellen van de stadsoverheid om de eerste hulp aan de gewonden, waaronder er eenige zeer zwaren zijn, toe te brengen.

Men komt algemeen overeen, dat dit ongeluk door den slechten toestand, waarin zich het hoofd bevond, sedert lang te voorzien was.

ENGELAND.

Londen, 5 December. De heer *George Leadbitter*, de beroemde policieagent en de schrik van al de gaauwdieven dezer hoofdstad, is gisteren op eene ongelukkige wijze om het leven gekomen. Naarvolgens de inlichtingen, welke men daaromtrent heeft kunnen inwinnen, schijnt het, dat hij, gisteren ten $^1/_2$ 2 ure in een *Cab* huiswaarts keerde en den koetsier willende beduiden dat hij een verkeerden weg insloeg, met zijn gansche zwaarte naar een kant van het rijtuig overhing, waardoor de *Cab* omsloeg en hem vermorselde. De buitengewone zwaarlijvigheid van dien heer doet zulks niet verwonderen.

Een voorbijganger, getuige van dit droevig voorval, riep om hulp. Men bragt den heer *Leadbitter* naar het hospitaal van Saint George, doch alle hulp was te vergeefs, want hij was eensklaps dood gebleven. Zijne vroegere diensten, vooral in de zaken der valsche bankbilletten en van het munten van valsch vreemd geld, hadden hem eenige middelen en de schoonste certificaten over zijne bekwaamheid doen verwerven.

In zijne jeugd was hij het voorwerp der bijzondere toegenegenheid van *George* IV, toen prins *van Walles*, en werd hij vereerd door het onbepaaldste vertrouwen van de hoogste personen, wordende zijne tusschenkomst dikwijls gevergd in hunne particuliere zaken, die soms van den teedersten aard waren, en waarin hij altijd met de meeste omzigtigheid en geheimhouding wist te handelen, waardoor dan ook de algemeene achting hem ten deele was gevallen. Tijdens het voorval, hetwelk een einde maakte aan het leven van den heer *Leadbitter*, had hij den ouderdom van 65 jaren bereikt.

FRANKRIJK.

Parijs. De geruchten loopen hier dat de Prins *Napoléon-Jerôme*, belast met het gouvernement van Algerie, niet den titel van Onder-Koning, maar dien van *keizerlijk luitenant* zal voeren. Het palais royal zal den prins, als opvolger van den Keizer, ten verblijve worden aangewezen.

— Z. M. de Keizer is gisteren (6 December) ten 2 ure in een open rijtuig met vier paarden bespannen, uitgereden, om eene wandeling in de Elyzesche velden te doen. Twee pikeurs reden vooruit, doch er bevond zich geen militaire geleide noch voor noch achter het rijtuig. Z. M. werd overal door de te zamen gevloeide menigte met de grootste toejuichingen ontvangen.

— Een gedeelte van het bosch van Breteuil, door den heer *J. Lafitte* aan *Louis Philip* verkocht, zal den 15 December openbaar verkocht worden met een inzet van 3 millioenen (franken.)

— De heer *François A....*, een bemiddeld grijsaard van 75 jaren, woonde in eene allerliefste woning in het dorp Ronville, departement Seine et Oise. Nog vlug en krachtig, smaakte hij dikwijls de genoegens der jagt, ontving talrijk gezelschap en hield eene lekkere tafel, waaraan hij met de grootste gastvrijheid steeds voorzat. Zijne vrolijke en geestige gesprekken behaagden iedereen en hij was algemeen bemind.

Eergisteren verzocht hij zijne gewone gasten weder ter middagmaal. Niettemin werden er geene toebereidselen gemaakt en verwijderde hij, onder verschillende voorwendsels, zijne keukenmeid en bediende.

De uitgenoodigden kwamen op het bepaalde uur aan. Na verscheidene malen gescheld te hebben, zonder dat er opengedaan werd, dachten zij, dat zij door *A...*, beet genomen werden. Hierover geergerd, stoot een hunner tegen de deur, welke zich van zelve opent en allen drongen het huis in. Maar een vreemd schouwspel vertoonde zich aan hunne oogen, toen zij de eetzaal binnentraden. Daar hing hun gastheer aan het koord van de lamp; hij leefde niet meer. Op de tafel lag een brief aan hen gezamenlijk gerigt, van den volgende inhoud:

Vrienden!

Tot heden toe was ik de gelukkigste der menschen. Al mijne ondernemingen gelukten. In mijne jeugd had ik talrijke minnaressen, die mij nimmer verrieden; een harer zelfs was de troost mijner grijsheid. Ik bezat opregte vrienden; geen mijner zinnen heeft mij verlaten en evenmin de duivel mij ooit de gedachte in[...] blazen om te trouwen.

Ik weet niet welk voorgevoel mij doet vreezen, d[...] doch geluk weldra een einde zal hebben. Gewoon aan [...] liefkozingen der fortuin, geloof ik niet hare nukken [...] zullen kunnen verdragen. Ik begrijp het niet, waaro[...] men, als men gelukkig is, minder vrees koestert om [...] sterven, dan in een ongelukkigen toestand. Te vre[...] over deze wereld, ga ik stilletjes naar eene ande[...] Mijn geheim om gelukkig te wezen, bestond in goed [...] zijn voor allen en in het vermogen om mij door all[...] te doen liefhebben. Tot wederziens, waarde vriende[...]

— De *Moniteur* behelst een besluit, waarin bepaal[...] wordt, dat voortaan, de gouden, zilveren en bronze[...] munten met de afbeelding des Keizers zullen geslage[...] worden. Op de eene zijde zullen zij de woorden *N[a]poléon III Keizer* en op de andere die van *Fransc[h] Keizerrijk* dragen.

DUITSCHLAND.

Berlijn, 1 December 1853. Heden kwam alhier [...] tijding aan van het ongeluk den broeder des koning[s] *Prins Karel*, op gisteren overkomen, waardoor iedere[...] diep getroffen werd. De prins, die vol vuur deel na[m] in de genoegens der jagt, welke in de omstreken v[an] Postdam plaats vond, werd door zijn groot maarschal[k] de markies van *Luchesini* zonder kennis, liggen[de] naast zijn ter neer gestort paard, gevonden. De maa[r]schalk haastte zich bijstand te zoeken en deed de prins naar Postsdam brengen, alwaar hem de eers[te] hulp werd toegebragt; vervolgens werd de prins lan[gs] den spoorweg naar Berlijn vervoerd en aldaar aan [de] zorgen van den heer *van Langenbeck*, de beroemds[te] chirurgijn der hoofdstad, toevertrouwd.

Het schijnt dat de prins een zeer zwaren val hee[ft] gedaan, die eene sterke kneuzing, zoo niet een heup[...] ontwrichting of zelfs eene beenbreuk ten gevolge mo[...] gehad hebben. Ten dezen opzigte kan nog niets b[e]paalds gezegd worden en zal men het ligten van h[et] eerste verband moeten afwachten, om het werkelijk[e] te kennen. Al de te Berlijn aanwezige leden der k[o]ninklijke familie hebben reeds bij den vorstelijken zi[e]ke, wiens toestand, hoezeer in dit oogenblik zeer ern[...] stig, evenwel geen al te groote vrees baart, een bezoe[k] afgelegd.

TURKYE.

Te Konstantinopel liep in het laatste der maand No[...] vember het gerucht, dat de Russen in de Caucasus een[e] groote nederlaag zouden geleden hebben. Het hoof[d] der Tcherkessen, *Schamil Bey*, had, zeide men, [...] zijne magt bijeen getrokken en den Russen een sla[g] geleverd, waarin dezen 30.000 man en 100 kanonne[n] verloren zouden hebben.

— Te Weenen zijn officieele tijdingen ontvangen, we[l]ke het ontstaan van den worstelstrijd op de grenze[n] van Albanie tusschen de Turken en Montenegrijnen, a[ls] ook de door de laatsten behaalde overwinningen be[...] vestigen. Na zijne plegtstatige intrede in het stormen[...] derhand genomen fort *Zabiak*, heeft de prins van Mon[...] tenegro onmiddelijk een verslag van die gebeurtenisse[n] aan den Russischen consul te Ragusa ingediend. [...] telegrafisch berigt van Triest, tijdingen van Konsta[n]tinopel tot 29 November mededeelende, meldt dat [...] Porte als nu ten gevolge dier daadzaken besloten hee[ft] een legerkorps tegen de Montenegrijnen te zenden e[n] het bevel daarover heeft toevertrouwd aan *Oemar-Pa[...] cha*

— Tijdingen van Damas van 18 November, verzeke[...] ren dat de Drusen beloofd hadden, te beginnen m[et] de volgende maand, zich aan de conscriptie te onder[...] werpen, en ten gevolge van dat de Turksche troepe[n] zullen terugkeeren en nog alleen in Tiberiade tege[n] de Bedouïnen te velde trekken.

— In weerwil der vroegere tegenstrijdige geruchte[n] schijnt het toch zeker te zijn, dat er niets verande[rd] is in het huwelijksontwerp tusschen *Reschid-Pach[a]* en de zuster van den Sultan, hetwelk doet geloove[n] dat die Pacha weder spoedig deel zal nemen in [de] openbare zaken. Dat geloof bezit te meer grond, om[...] dat de Sultan bijzonder gehecht is aan zijnen vorig[en] minister en de tegenwoordige moeijelijkheden een [...] te zware last schijnen te zijn voor den huidigen Groo[t] Vizier, die zulks naar men zegt, dan ook nederig e[r]kent.

— Men schrijft van Smirna:

Laatstleden Donderdag is een Turksch schip, komen[de] van Alexandrie en waarop een groot aantal bedevaar[t]gangers, naar Mekka bestemd, ingescheept waren, do[or] een zeeroover aangetast.

Toen de Turksche kapitein dien zeeroover zag nade[...] ren, maakte hij zich tot weerstand gereed en gaf b[ij] de eerste poging tot enteren vuur, waardoor hij ver[...] scheidene zeeroovers gedood en gewond heeft. Maa[r] een tweede vaartuig kwam door kracht van roeijen v[an] de kust den aanvaller te hulp, waarna zij zich geza[...] menlijk van het Turksche vaartuig meester maakten e[...]

---

de bedreigde bewoners bij te staan. Ieder planter vreesde een opstand onder zijne negers, ieder kleine landbouwer sag reeds zijne maïsplanten uitgerukt en zijne tabaksvelden vertrapt; de kranken, en zij waren in grooten getale baden en smeekten, dat men hen niet aan de woede der wilden prijs geven zou. De oorzaak van dezen panischen schrik was de aankomst eener horde roodhuiden, die over den verkoop hunner landerijen met met den man, dien men gemeenlijk den agent der Indianen noemde, onderhandelen wilden. Deze agent had den last, om telken jare onder de hoofden der naburige stammen de geringe geschenken uit te deelen, welke hun de regering van Washington toezond. Ditmaal gold het de voorbereiding der oorkonde betrekkelijk den afstand van hun gebied, en bij deze plegtige gelegenheid kwamen zij in vrij groote menigte op de zonderlingste wijze getatouëerd en beschilderd opdagen. Door de geweerschoten, welke geheel de bevolking in opschudding hadden gebragt, wilden zij slechts een denkbeeld van hunne magt geven. Deze fantazie, vergezeld van een gruwelijk gehuil, dat meer dan honderd krijgers uitstieten, had meer van een' vijandelijken aanval, dan van de inleiding tot een vredesverdrag. Wie ooit het schouwspel van zulk een grotesken triomftogt heeft bijgewoond, waarbij de bijlen, messen en lansen in de zon flikkeren en de schedelhuiden hunner slagtoffers den overwinnaars als trofeeën dienen, zal ligt begrijpen, dat een tot den krijg uitgerust Indiaan een schrikbeeld is, dat niet alleen kinderen, maar ook volwassen mannen het bloed kan doen stollen.

Uit voorzorg bleef de milicie onder de wapens en niemand verliet de vaster woonsteden, om de verschrikte omwonende planters gerust te stellen. Bij het eerste alarm had de oude Faustin, wiens moed door een nieuwen koortsaanval verzwakt was, de vlugt genomen en zijne beide zonen gedwongen, hem te volgen. Deze die hunnen vader krank en door een nameloozen schrik gepijnigd zagen, gehoorzaamden aan zijn verlangen, zonder eerst veel te vragen, of zijne bezorgdheid gegrond was. Zij wierpen over zijne schouders den beerenhuid, dien zij van hun uitvlugte naar de Sabina meêgebragt hadden, sloten de hut en gingen met hem op weg. De grijsaard leunde op Stevens schouder. Antoon ging voor hen uit. Toen zij een uur lang in 't woud omgedwaald hadden, zeide de oudste:

»Vader, ga op het kleine eiland van de Roode Rivier, tegenover de plaats, waar wij onze boot verbergen. Niemand zal u daar opzoeken."

De grijsaard knikte met het hoofd, want hij was buiten adem en kon niet antwoorden. Toen zij de rivier naderden, smeekte Antoon den ouden man, hem te vergunnen, naar den planter te gaan of althans in de naaste plantaadjes te vernemen, wat uit hem geworden was. »Twee riemslagen." voegde hij er bij, »brengen u buiten alle gevaar. Onze vriend is ver van zijne land[...] rijen, alleen met zijne dochter midden in de woude[n] als hem iets overkwam...."

Naauwelijks was de lange Canadaan eenige treden v[an] den oever verwijderd, toen hij een dof gehuil me[...] te vernemen. Hij bleef luisterend staan; — hetzelf[de] geluid klonk op nieuw. Met de buks in de hand sl[...] hij naar de plaats terug, waar hij den grijsaard had ve[r]laten; doch vervolgens overlegde hij, dat de boot de[s]evenals zijn broeder reeds naar het eiland gebragt mo[...] hebben, waar nooit iemand landde. Na een langen w[eg] kwam hij aan de zomerwoning van den planter. D[e]ze maakte juist toebereidselen, om weder naar zijne boo[m]wolplantsoen terug te keeren. Marie was van den vo[...] bijgaanden angst reeds bekomen en had al hare opgerui[md]heid terug. Zij spotte een weinig over de bezorgdhe[id] welke de Canadaan nog voedde, en om hem volko[men] gerust te stellen, las zij hem een brief voor, waarin [...] vriend haars vaders het voorgevallene in het dorp [...] haalde:

»Ik weet niet, of alles geheel rustig is beneden [...] de rivier," antwoordde Antoon; »ik weet enkel, [...] ik dezen morgen den kreet van een wilde gehoord he[b]

»Of van een opgeschrikten uil," antwoordde [het] meisje. »Ge hebt u eens in 't hoofd gezet bang te [...] die schrik spookt u zeker nog wel acht dagen door [...] hoofd. Onderwijl begeleidt ge ons tot onze wonin[g]

met in den grond boorden, na vooraf al de aan boord zijnde personen vermoord te hebben.

Zoodra dit bloedig voorval te Smirna bekend was, hebben de direkteuren der Assurantie Maatschappij den handel bekend gemaakt, dat zij geen niewe assurantien naar den Griekschen Archipel zouden doen. Groot is de ongerustheid daardoor ontstaan, dewijl juist in dezen tijd belangrijke zaken gedaan worden en de kooplieden gewigtige verzendingen te doen hebben naar Chio, Samos enz., welke zij als nu noch over land noch over zee kunnen bewerkstelligen, uit hoofde van de landen zeeroovers. Men spreekt er van, dat al de Europeanen vereenigd een protest tegen de onverschilligheid en kwaden wil van den Gouverneur *Kiamil Pacha* willen indienen, doch het gebrek aan goede onderlinge verstandhouding doet vreezen, dat die stap vruchteloos zal afloopen.

ZUID-AMERIKA.

Het gouvernement der Argentijnsche republiek heeft bepaald, dat de in dien Staat aankomende vreemdelingen niet zullen worden toegelaten, ten zij hunne passen geviseerd zijn door een consulair agent van dat gemeenebest, ter plaatse van waar zij vertrokken zijn.

ALGERIE.

Sedert twee maanden had een nieuwe *Sherif*, de eerst onlangs onderworpene stammen, gevestigd tusschen Kabylie en de Woestijn, op nieuw in opstand gebragt. De generaal *Pélissier* werd gelast ze weder tot hun pligt te brengen. De generaal *Yousouf* heeft een der zuidelijkste stammen letterlijk vernietigd en *Pélissier* de overige opstandelingen in hun eigen land aangetast.

Het volgende telegrafische berigt vermeldt den uitslag.

Toulon, 10 Dec. 1852, ten 2 ure.
Hoofdkwartier van Medéah, den 6den ten 10 ure.

De stad *Laghouat* is gisteren stormenderhand ingenomen. De troepen beklommen de bres met een onwederstaanbaar vuur onder den uitroep: *Leve de Keizer!* De aanval begon des morgens en 12 ure spreidde de arend van het 2de regement Zouaven zijne vleugelen op de *Casbah* der stad uit.

Nadere bijzonderheden omtrent dit schitterend wapenfeit, hetwelk den generaal *Pélissier* en de onder hem dienende generaals, officieren en soldaten zooveel eer aandoet, zullen met den volgenden post toegezonden worden.

BIRMAH.

Volgens berigten uit Rangoon, loopende tot den 2den Februarij, zoude te Ava eene omwenteling zijn uitgebroken en de Koning reeds onttroond en gevangen genomen. Te Calcutta liep het gerucht, dat hij sedert overleden is; doch zulks eischt nog bevestiging.

JAPAN.

Ten aanzien van de expeditie der Amerikanen naar Japan, valt nog te vermelden, dat onder de derwaarts mede te nemen geschenken voor den keizer van dat rijk zich bevinden:

Eene locomotief met bijbehoorende ijzeren sporen ter lengte van tien mijlen;

Een electrisch telegraaf-toestel met bijbehoorende draden van genoegzame lengten, om van des keizers paleis naar eene der voornaamste steden te worden gelegd;

Een toestel om daguerréotypes te vervaardigen;

Een prachtig jagt en wyders een vijftigtal kisten met onderscheidene goederen van huishoudelijken aard.

CHINA.

De *Straits-Times* van den 22sten Februarij jl. deelt omtrent den opstand in dat rijk berigten uit Hong-kong mede, loopende tot den 11den bevorens, en luidende als volgt:

Het oproer in China schijnt hand over hand toe te nemen en in het gemoed des keizers de hevigste onrust te hebben verwekt. De opstandelingen rigten in het Noorden des rijks groote schade aan en schijnen Nanking, de oude hoofdstad des rijks, te willen naderen. De gouverneur *Seu* zoude zich door zeker vergift (gold-leaf genaamd) hebben vergiftigd; — ten hevigste gefolterd door het verdriet van herhaaldelijk door de muitelingen te zijn verslagen.

De *North China Herald* trekt den dood van dien gouverneur in twijfel; doch bevestigt echter de vroegere tijdingen aangaande de voordeelen door de opstandelingen behaald.

The China Mail gewaagt, zoo als wij reeds vroeger in No. 16 mededeelden, van het aanvoeren van Fransche Jesuiten in het leger der muitelingen, welk gerucht evenwel door de *Friend of China* wordt weersproken, zonder nogthans die tegenspraak eenig aanzien van gezag te geven.

MALACCA.

Brieven van den 17den der vorige maand te Singapore ontvangen melden, dat de Europeanen, bij de gouddelvingen te Mount Ophir, zich welvarende bevinden. Het aantal hunner aldaar werkzaam, bedraagt 7 of 8 personen, terwijl meer andere derwaarts op weg zijn. Een der voornaamste kooplieden van Malacca begaf zich op den 14den bevorens derwaarts, om ten aanzien van den rijkdom, omvang, enz. der goudlagen inlichtingen te verzamelen. Mogten die overeenkomen met de gunstige berigten, ter dier zake in omloop, dan zal vermoedelijk onder de bewoners van Malacca zich weldra eene kompagnie voor de mijnen vormen.

De thans bij de delvingen werkende Europeanen hadden zich aan den voet des bergs gelegerd, hebbende zij in hunne dienst 20 tot 30 Chinesche koelies.

Kunsten, Wetenschappen, Landbouw, Nijverheid, Land- en Volkenkunde.

De Nederlandsche Scheepvaart-Wetten.

(*vervolg en slot van No.* 17.)

Wanneer wij nu uit de cijfers van die opvolgende jaren een geheel maken, zoo bekomen wij de navolgende tabel.

Nieuw gebouwde schepen in de vaart gekomen:

	Schepen.		*Tonnemaat.*
In het jaar 1847	154	metende	9,885 Last.
» 1848	126	—	10,700
» 1849	195	—	12,881
» 1850	136	—	12,598
» 1851	167	—	17,794

Nu zoude, bij een oppervlakkige beschouwing dezer statistiek, welligt de aanmerking voor de hand liggen: »Hieruit spreekt niets ten voordeele der nieuwe wet» ten; er blijkt slechts een doorloopende afwisseling van » meerder en minder, en het grootste getal der gebouwde » schepen vindt men juist in het laatste jaar vóór den » hervormden toestand; — het jaar 1849 was nog ge» heel onder het oude stelsel, en juist in dat jaar is » het grootste getal schepen gebouwd.'' Doch men zoude alsdan een verkeerden maatstaf genomen hebben; — en dit springt reeds dadelijk in het oog, wanneer men de tonnemaat vergelijkt; immers het jaar 1851, ofschoon een kleiner aantal schepen aangevende, geeft een aanzienlijk grooter omvang in tonnenmaat. Het onderzoek hiernaar voortzettende, bevindt men dat er in 1849 gebouwd waren 15 driemast-schepen, met 4,509 last, en in 1851 gebouwd 36 driemast-schepen, met 10,506 last, zoodat het kleiner getal schepen in 1851 reeds dadelijk meer waarde bekomt.

Bovendien bevat de tabel ook de schepen beneden de 50 lasten, en in dit getal is eene groote afwisseling van jaar tot jaar, zoodat hetzelfde jaar 1849, bij zijn klein getal driemasters, tevens een groot aantal van de kleinere schepen heeft, namelijk 96, terwijl 1851 er slechts 21 van deze soort aangeeft.

Neemt men deze beide gevallen in aanmerking, dan verkrijgt de tabel een geheel andere waarde.

En zonderen wij nu over al de vijf jaren de schepen beneden 50 last en hunne tonnenmaat af, en bepalen wij ons alzoo tot den aanbouw der grootere schepen, dan vinden wij:

Nieuwe schepen boven de 50 last in de vaart gekomen.

	Schepen.		*Tonnenmaat.*	
1847	93	metende	8,134	last.
1848	105	»	10,127	»
1849	97	»	10,125	»
1850	110	»	11,858	»
1851	146	»	17,180	»

terwijl het getal der driemastscheppen, (fregatten en barken) afzonderlijk beschouwd, in die jaren was 11, 14, 15, 20, 36.

Des te belangrijker is naar onze bescheiden meening deze vermeerderde aanbouw van fregatten en barken, omdat die plaats vindt juist op het tijdstip waarin de Handelmaatschappij het tarief harer vrachten heeft verlaagd, — hetgeen dus als tweede ongeluk op de Nederlandsche reederijen scheen neder te komen. Uit de uitkomst blijkt dat de klagten welke te dien opzigte gehoord werden, ongegrond zijn geweest, want zoude er anders zooveel schepen zijn gebouwd met dat stellig vooruitzigt van verlies?

En werd die vermeerdering van Nederlandsche tonnenmaat verkregen ten koste der inlandsche scheepsbouw-nijverheid? Met andere woorden: is die vermeerdering ook toeteschrijven aan een groot getal vreemde schepen die Nederlandsche zeebrieven verzochten?

Hieromtrent vindt men de navolgende opgaven:

Ao. 1851.	Schepen.		Last.	
nieuwe schepen in Ned. gebouwd....	154	met	16,714	
en hierbij vreemde schepen in de vaart gebragt:..................	13	»	1,080	
	167		17,794	(5)
hierbij Nederl. schepen reeds uit de vaart, doch in 1851 weer in de vaart gebragt:..................	14		1,579	
	181		19,973	(6)

(5) Het cijfer van de redevoering des Ministers van Finantien.

(6) Het cijfer der Statistiek van Handel en scheepvaart.

De tonnenmaat der vreemde schepen in de vaart gebragt, bedroeg dus circa 6 pCt. van de aangebouwde Nederlandsche tonnenmaat — en nog minder van de geheele in de vaart gebragte tonnenmaat. — Zooveel voor het jaar 1851 op zich zelf genomen. Verder zeide de Minister: »Sedert de invoering der wet zijn Nederlandsche zeebrieven verleend aan 22 vreemde schepen metende 2046 last.'' — Wanneer wij nu daarvan aftrekken de cijfers van 1851 (13 vreemde schepen met 1080 last), dan bevinden wij voor de andere jaarruimte (4 laatste maanden van 1850 en 8 eerste maanden van 1852) te zamen 9 vreemde schepen met 966 last.

Het aandeel der vreemde schepen is dus van geen noemenswaardig bedrag.

Men ziet dus sterke toeneming van Nederlandschen scheepsbouw van het oogenblik af, waarop de nieuwe wetgeving in werking treedt, even gelijk men zulks vóor Engeland zag.(7) Eene andere vraag zou het zijn of die plotselinge toeneming in dezelfde mate zal aanhouden, en met reden zou dit welligt moge betwijfeld worden; maar er is nog billijke grond tot tevredenheid, al is de toeneming van scheepsbouw niet in de alleraanzienlijkste verhouding als van 10,125 last (het laatste jaar van het oude stelsel) tot 17,180 (het eerste jaar van het nieuwe stelsel), een verschil in meerder van ruim 70%.!

Indien men eene vergelijking maakt met de cijfers, welke over de eerste 8 maanden van het thans loopende jaar worden medegedeeld, dan is het zelfs niet onwaarschijnlijk, dat er ook hier, na de eerste snelle vaart, een oogenblik van stilstand en verademing zal plaats vinden.(8)

Maar zelfs in dat geval verliest het groote cijfer van 1851, naar onze meening althans, niets van zijne waarde.

Ware die vermeerdering door plotseling toekennen van premiën, enz. te voorschijn geroepen, dan ware er welligt billijke reden tot bezorgheid; maar thans is zij daargesteld, juist door wegvallen van eenen kunstmatigen toestand, door het overlaten aan eenen meer natuurlijken loop van zaken; — en in dat geval bewijst de vermeerdering, dat de krachten van scheepsbouw en scheepvaart te groot waren voor dien leiband, waarin zij onder schijn van bescherming gekneld gingen; het bewijst dat de prikkel der concurrentie heilzaam op hen werkte.

Bij ontneming van geldelijke voordeelen aan koopwaren onder Nederlandsche vlag,

Bij ruimere openstelling van vreemde concurrentie voor scheepsvrachten,

Bij vrij aanmerkelijke verlaging van de scheepsvrachten der Handelmaatschappij,

Hetgeen dus alles evenzeer ten nadeele van Nederlandsche reederijen en scheepsbouw scheen uit te loopen,— in weerwil van dat alles te zamen vermeerdert de scheepsbouw. En al ware het nu zelfs, dat die vermeerdering in de eerste oogenblikken eene al te groote sprong neemt, dan zou dit nog slechts een bewijs zijn van te groote veerkracht van den Nederlandschen handel, reederijen en scheepsbouw, — en dan komt onwillekeurig de wensch op: mogt men nog dikwijls zulke bewijzen van te groote veerkracht in de geschiedenis van Nederland's nijverheid hebben op te teekenen.

Moge het bovenstaande iets bijbrengen, om den lezer te doen instemmen met de aangehaalde verklaring des Ministers: »Aanvankelijk geloof ik nu te mogen beweren, dat de scheepvaartwetten van 1850 eene heilzame werking uitoefenen.''

(7) Opmerkelijk is voorzeker de toeneming van de scheepvaart der beide handelsvolken Engeland en Nederland, van het oogenblik dat men de beginselen van begunstiging laat varen.

Het is echter daarbij niet te ontkennen, dat de hervorming op een uitstekend gunstig oogenblik plaats vond, — en onder die gunstige omstandigheden is onder anderen te rekenen, de uitgebreide stoomvaart en de ontwikkeling der stoomboot-industrie in het geheel welke op verschillende punten van den aardbol gelijktijdig plaats vindt. — Van daar eene groote vraag naar steenkolen en eene aanzienlijke tonnenmaat wordt daardoor bevracht. — De schepen, alzoo eene voordeelige uitvracht kunnende bedingen, hebben tevens gelegenheid, om overzeesche producten herwaarts aan te voeren, en van daar steeds vermeerderende scheepvaart.

Dit alles neemt niets af van de voordeelige gevolgen der vrijere scheepvaartwetgeving, maar welligt dient het in het oog gehouden te worden, bij de beoordeeling der aanzienlijke vermeerdering in de allerlaatste jaren.

De hervorming, op minder gelukkige tijdstippen ingevoerd, zoude even weldadige, doch welligt niet zulke sterk-sprekende govolgen getoond hebben.

(8) Door vergelijking van de redevoeringen des Ministers, van de jaren 1851 en 1852, bevindt men:

Nieuwe Nederlandsche Schepen.

		Schepen.		Last.
Eerste 8 maanden	1840	105	met	8,667.
» » »	1851	116	»	14,784.
» » »	1842	104	»	10,816.

Hieruit schijnt dus op te maken, dat de eerste snelle voortgang voor het loopende jaar niet in dezelfde verhouding zal aanwezig zijn, en dat 1852 waarschijnlijk beneden 1851 zal blijven, ofschoon toch merkelijk boven 1849 en 1850.

---

is er eene weer een bruiloft in den omtrek, laat mij u dan niet weer als een ridder van de treurige figuur rond ..... Mijn God, hoe waart gij dien avond zoo .... Schoon, ik ..... vergeef u dat, omdat gij ons thans opzoekt, wat althans een teeken van een goed hart is. Laat ons thans gaan!''

»Mejuffer,'' antwoordde Antoon op ernstigen toon, gij zijt hier in veiligheid, gij en uw vader; de mijne daarentegen is in gevaar, althans dat reken ik, en nog meer, hij is ziek. Ik verlaat u''

De planter reikte hem de hand, en Antoon ging, na beloofd te hebben spoedig terug te komen en tijding van vader Faustins toestand te brengen.

VI.

Omzigtig, maar met snellen tred voortspoedend, kwam Antoon ter plaatse, waar hij zijn vader had verlaten. Het was nacht; eene diepe stilte heerschte in het woud. De Canadaan trad aan den rand van 't water, en gaf een teeken, zoodat die op het eiland waren het hooren moest; maar niemand antwoordde. Verrast en verontrust zocht hij de boot in de biezen, maar vond haar niet. Welligt had Steven zijn vader naar de hut teruggebragt. Hij haastte zich, niettegenstaande zijne vermoeidheid, met allen spoed derwaarts; doch ook hier vond hij geen oplossing van het raadsel, dat hem doodelijk begon te beangstigen. De hut was door brand vernield en niets meer dan een hoop half verkoolde balken. Bij 't aanschouwen van dit ongeluk zonk onze goede jongen op de knieën neder en begon te schreijen als een kind. Wat was geworden uit hen, die hij zocht? Leefden zij nog? Alleen door de bosschen te loopen, die een onzigtbaren vijand schuil hielden, ware even goed geweest, als een nutteloozen, zwaren dood te gemoet te gaan. Het scheen hem verstandiger, tot den planter terug te keeren en van dien hulp en bijstand te vragen. Toen hij daar den drempel betrad hijgend na zijn haastigen loop, flaauw van honger, onrust en uitputting, voelde Antoon zich eene onmagt nabij. De planter was hevig geschokt, toen hij dien reusachtigen man daar zoo bleek, ontdaan en met knikkende knieën voor zijn gezigt zag staan. Zonder zich het verdwijnen der beide Canadaneu te kunnen verklaren, begrepen vader en dochter toch dadelijk, dat hier een groot ongeluk geschied moest zijn. In plaats echter van Antoon met ijdele troostwoorden lastig te vallen, drong de planter hem, door voedsel en 't nemen van eenige rust zijne krachten weder te herstellen. »Met drie uren,'' zeide hij, »zitten wij, gij en ik, te paard; vier vertrouwde negers zullen ons vergezellen en zoo God wil, zullen wij de verlorenen weer zien terug te vinden.''

Met het krieken van den dag maakten zij zich op. Eerst doorzochten zij den omtrek van de vermelde hut. De menschen, die zij onderweg ontmoetten of die zij in hunne woningen opzochten en ondervroegen, hadden niets gezien of gehoord. Zij verzekerden, dat de wilden, zich in deze buurt even weinig vertoond hadden als elders. Zelfs de vrouwen en kinderen waren geheel van den panischen schrik der voorafgegane dagen bekomen.

»Ik heb toch hun gehuil gehoord,'' herhaalde Antoon telkens. »Zij hebben onze hut verbrand. O, die wilden, die wilden! — Zij hebben mijn vader vermoord!''

En toch, allen, die hem zoo hoorden spreken, haalden de schouders op en schenen van oordeel, dat hij zijn verstand had verloren —

(*wordt vervolgd.*)

Advertentiën.

Op Vrijdag 11 Maart zal in het locaal **de ZON** mede worden verkocht door den ondergeteekende: 50 vaatjes dubbel fijn puike boter zonder reserve, benevens eenige spiegels.

(128) E. S. VOUTE, *Makelaar*.

Le soussigné a l'honneur de prévenir qu'il a pris définitivement pour domicile la maison occupée ci-devant par Monsieur *Racine* à Molenvliet.

(116) COUDRAY.

Een jong mensch sedert eenige jaren in den handel en gedurende den laatsten tijd op eene suikerfabriek werkzaam geweest zijnde, en van goede getuigschriften voorzien, zag zich gaarne wederom in eene dergelijke betrekking geplaatst. Adres met franco brieven bij den boekhandelaar *H. M. van Dorp* te Batavia. (120)

Een jong mensch van goeden huize die reeds vijf jaren werkzaam is geweest op suikerfabrieken, zoowel met stoom als zonder stoom gedreven, verlangt eene betrekking als onderadministrateur. Er zal minder op gage dan wel op goede behandeling gelet worden.

Adres *F. D. Grampre, Molière en Co.* te Soerabaya.

(133)

Een gepensioneerd officier in middelbaren leeftijd wenschte als administrateur op eene fabriek of landerijen geplaatst te worden.

Adres La. Z. Drukker van den Java-Bode. (Brieven franco.) (123)

Men verlangt iemand, grondig bekend met het dubbel Italiaansch boekhouden, tot het geven van onderrigt in hetzelve. Adres *W. J. van Haren Noman.* (124)

CHANGEMENT DE DOMICILE.

F. A. Racine, horloger, demeure hôtel de Rotterdam, chez lui, de bonnes boites à musique, montres, pendules de bureau et de voyage. (130)

TE KOOP

Een mooi bastaard rijpaard, adres bij den heer *H. M. van Dorp.* (125)

TE KOOP

Eene bankactie.

(127) E. S. VOUTE, *Makelaar*.

Louis d'ors.

bij

(119) E. S. VOUTE, *Makelaar*.

TE KOOP

Nieuwe meubelen, in het locaal **de ZON** bij

(117) E. S. VOUTE, *Makelaar*.

TE KOOP

Voor vertrek, eene nette bendy met paard en tuig compleet, te bevragen bij den Heer *van Dorp.* (118)

à contant te koop à *f* 100,— *rec.*

Een geheel compleet en zeer goed geconditioneerd exemplaar van het Tijdschrift van Nederlandsch-Indië, te bevragen bij *H. M. van Dorp* te Batavia. (131)

IN LEEN
f 5000,—.

Onder solide voorwaarden, bij

(126) W. BRUINING.

Men verlangt te Batavia te koop een huis van *f* 7000,— à *f* 9000,—. Adres *W. J. van Haren Noman.* (136)

TAAL-METHODES.

I. *Baudet*, Fransche oefeningen met de noodige spraakkunstige aanwijzingen, zijnde eene volledige handleiding tot de leering dier taal. 8 stukken........ *f* 9,—

II. *Sadler*, Grammaire pratique de la langue anglaise, ou methode facile pour apprendre cette langue, avec une planche coloriée. .... *f* 4,—

III. *Hamelberg*, hoogduitsche spraakkunst voor Nederlanders bewerkt. .... *f* 5,—

verkrijgbaar bij

(135) VAN HAREN NOMAN.

PATENT-SMALKANDENSCHE BOUSSOLES

uit de fabriek van *van Embden*, te Amsterdam, keurig en zorgvuldig bewerkt, in fluweel gevoerde étui, ontvangen bij

(134) VAN HAREN NOMAN.

Al degeenen, welke iets te vorderen hebben, dan wel verschuldigd zijn aan den boedel van wijlen den in 1850 te Padang overleden Chineschen handelaar *Lim Kong Ko*, gelieven daarvan uiterlijk op den eersten Mei aanstaande, aangifte of betaling te doen aan de ondergeteekende executeuren testamentair.

PADANG, *den 16 Februarij* 1853.

(108)

LIM THOE.
LIM KING TJONG.
NJO TJIT.

Voor den zeer geringen prijs van *f* 18,— recepis zijn nog eenige exemplaren van

van Moock's Woordenboek
der Nederduitsche en Fransche talen in 4 deelen,

te bekomen bij *H. M. van Dorp* te Batavia. (121)

MAGAZIJN VAN KANTOOR-BEHOEFTEN
bij H. M. VAN DORP te *Batavia*.

Ontvangen: marmeren en metalen leijen, pro patria, groot en klein mediaan, blaauw, geel en bruin *Oliphants* pakpapier, gekleurde griffels, rood kantoorband, elastieken bandjes, djamanten en ganzen pennen, stalen pennen in alle soorten, gom-ouwels, blaauw en wit post in 4°. en 8°., post verguld op snede, schrijf- en teekenpotlooden, inkten in alle soorten, kantoorboeken in velerlei grootte, speelkaarten zonder en met vergulde randen. (131)

Voor passage naar Nederland wordt aangeboden het Ned. barkschip **Koninglijke Nederlandsche Yachtclub** kapt. *E. van Lindern*, zullende vermoedelijk tegen half April van hier vertrekken. Voor nadere informatie adressere men zich te Samarang bij de heeren *Dorrepaal & Co.* of alhier bij

de Agenten,

(138) VAN OMMEREN, RUEB & Co.

Stoomboot BANDA.

Het vertrek van bovengenoemde Stoombo[ot] is voorloopig bepaald als volgt:

Van	Soerabaya	naar	Samarang	Dingsdag	den	8 Maa[rt]
»	Samarang	»	Batavia	Vrijdag	»	11 »
»	Batavia	»	Samarang	Woensdag	»	16 »
»	Samarang	»	Soerabaya	Zaturdag	»	19 »
»	Soerabaya	»	Samarang	Woensdag	»	23 »
»	Samarang	»	Batavia	Vrijdag	»	25 »
»	Batavia	»	Soerabaya	Woensdag	»	30 »
»	Soerabaya	»	Batavia	Zondag	»	3 Apr[il]

via Samarang om passagiers te lande[n].

Nadere informatiën zijn te bekomen ten kantore v[an]

de Agenten,

(122) B. KOPERSMIT & C[o.]

Stoomschip PADANG.

Het vertrek van dit stoomschip via Bencoe-len naar Padang, is bepaald de tweede d[ag] na aankomst der verwacht wordende landma[il]. Voor passage en nadere inlichtingen gelieve men zi[ch] te wenden tot

de Agenten,

(137) B. KOPERSMIT & C[o.]

Scheeps-Berigten.

Straat Sunda doorgezeild.

Datum.	Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Van.	Datum.	Naar.
Februarij 27	Amerikaansch	Lady Franklin	G. Najel	Manilla	22 Februarij	Boston
Maart 1	Nederlandsch	Vier Gebroeders	C. van Vonck,	Batavia	26 »	Nederland

Aangekomen Schepen te *Batavia*.

Datum.	Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Van.	Datum.	Agenten.
Maart 1	Hamburgsch	Caesar Godefroi	Behn	Sydney		Metzendorff, Wilmans en [co.]
» 3	Ned.-Indisch	Djelanie	Sendalie	Palembang		
» —	»	Harriet	Ross	Kokos eilanden		Adam en co.
» —	Nederlandsch	Mercurius	Veeneman	Port-Melbourn		Maclaine, Watson en co.
» 4	Engelsch	Stephano	Campbell	Glasgow		Adam en co.
» —	Nederlandsch	Lucipares	Kloppenburg	Port-Jackson		B. Kopersmit en co.
» —	Engelsch	Travancore	Brown	Swan-Rivier		Maclaine, Watson en Co.

Vertrokken Schepen van *Batavia*.

Datum.	Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar.
Maart... 2	Nederlandsch	Henriette Elisabeth Susanna	Prater	Nederland
» ...—	»	Stad Utrecht	Jaski	Cheribon
» ... 5	»	J. C. Schotel	van Beest Holle	Soerabaya
» ...—	Amerikaansch	Mermaid	Smith	Californie
» ...—	»	Lucy Elisabeth	Crosby	»
» ...—	Fransch	Louisa Cezard	Chatelain	Samarang

In lading liggende Schepen te *Batavia*.

Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Bestemming.	Agenten.
Nederlandsch	Lucipares *	Kloppenburg		B. Kopersmit en co.
»	Willem de Clercq *	Ouwehand	Soerabaya	»
»	Doelwijk *	Kramer	Nederland	»
»	Asia *	Abrahamsz	»	Haager & Schuurman.
»	Mercurius	[illegible]		[illegible]
»	Nijverheid	Bus	Soerabaya	»
»	Zeemeeuw	Kayser	»	de Weerdt, Rayl en co.
»	K. N. Yachtclub *	Lindern	Samarang	van Ommeren, Rueb en co.
»	Alcyone *	Sandberg	Nederland	Busing, Schröder en co.
Nederl. Indisch	stooms. Macassar	Schmidt	Samarang Soerabaya Molukko's.	B. Kopersmit en co.
» »	Chadelie	Baoseer	Banka	Coulster.
» »	Yattie Liong	Kiong Koen	Padang	Lim Hoa.
» »	Marzoek	Said Hamid	Muntok	Coulder
» »	Djelanie	Said Alie	Cheribon en Samarang	
» »	Harriet	Ross	Kokos eilanden	Adam en co.
Engelsch	Stephano	Campbell	Singapore	»
»	Richard and William	Brigstock	Australie	Hunter, Houghton en co.
»	Glendaragh	And. White	Cork	Maclaine, Watson en co.
Amerikaansch	N. B. Palmer	G. B. Lower	New-York	Paine, Stricker en co.
Hamburgsch	Caesar Godefroi	Behn		Metzendorff, Wilmans en co.

De Nederlandsche Particuliere Schepen zijn aangeduid met een *.

Aangekomen Passagiers.

Met het Ned.-Ind. schip *Harriet*, de heer *J. Ross.*

Vertrokken Passagiers.

Met het Ned. schip *Henriette Elisabeth Susanna*, de heeren *L. Schummacher, H. de Vries.*

Handels-Berigten.

De wekelijksche Gouvernements veilingen van Spaansche Matten hebben plaats gevonden tot de navolgende gemiddelde prijzen:

Oct. 16	1852.	40000	Mexicaansche met den Arend.	*f* 2,78$^{3}/_{8}$	zilver.
» 23	»	40000	» » » »	» 2,76$^{1}/_{4}$	»
» 30	»	40000	» » » »	» 2,72$^{1}/_{2}$	»
Nov. 6	»	40000	» » » »	» 2,69$^{1}/_{4}$	»
» 13	»	40000	» » » »	» 2,71$^{1}/_{16}$	»
» 20	»	40000	» » » »	» 2,70$^{1}/_{2}$	»
» 27	»	40000	» » » »	» 2,70$^{1}/_{16}$	»
Dec. 4	»	40000	» » » »	» 2,70$^{1}/_{4}$	»
» 11	»	40000	» » » »	» 2,70$^{1}/_{4}$	»
» 18	»	40000	» » » »	» 2,70$^{3}/_{16}$	»
» 24	»	40000	» » » »	» 2.67$^{25}/_{100}$	»
» 31	»	40000	» » » »	» 2,76	»
Jan. 22	1853.	40000	» » » »	» 2,63$^{1}/_{2}$	»
» 29	»	40000	» » » »	» 2,61	»
Febr. 5	»	40000	» » » »	» 2,60	»
» 12	»	40000	» » » »	» 2,62	»
» 17	»	40000	» » » »	» 2,61	»
» 26	»	40000	» » » »	» 2,61	»
Maart 5	»	40000	» » » »	» 2,60	»

Aanvoer.

Van Palembang per ned. ind. bark *Djelanie* gez. Said Mohamat bin Alie.

9 keld. genever *oude lad. v. Batavia.*
346$^{40}/_{100}$ pic. rotting. *N. H. M.*
280 bn. ong. katoen 280 do. 974 zakk. do. *Order.*
5$^{4}/_{10}$ pic. wit. damm. 1$^{5}/_{10}$ do. drakenbloed 350 str. zeilgaren 1 corgs. tennongs 25 pr. tinne potjes 1/2 corgs. zijde doeken 2/20 do. do. kleedjes 21$^{3}/_{4}$ pic. gambier. *Tjoa Hian-Ing.*
1000 guld. zilv. specie *Joe Janling.*
82 st. rott. matten 1000 guld. zilv. specie. *Seck achmt. so. E.*
1$^{3}/_{20}$ corg. sarongs 4 do. mutsen 3/4 zijde kleedjes *Seck abas Bakar*
22 pic. glam vrucht. 55$^{1}/_{2}$ zwt. damm. 5 corgs sierie doos. 30.000 st. kroepoeks *Seck Moehmt. Basalma.*

Prauw van CroE. gez. Kaliedien.

140 pic. damm. *Order.*

Van Cocos Eilanden per ned. ind. schoener *Harriet* kapt. H. [...] agt. Adam en co.

60 vaten klapper-olie 140,000 do. noten *Agenten.*

Van Sijdneij per Hamburg schip *Caesar Godefroi* kapt. Behn [...] Metzendorff, Wilmans en co.

20000 metzelsteenen *de Kapitein.*

Ballast.

Van Araccan per eng. schip *Glendaragh* kapt. A. Whijte [...] Pitcairn Syme en co.

9690 zakken rijst. *de Agenten.*

Uitvoer.

Naar Nederland via Soerabaija per ned. schip *J. C. Scho[tel]* kapt. v. Beest Holle.

30 kn. bladkoper 8 vn. kop. spijkers. *B. Kopersmit en co.*
130 pic. rotting 350 do. tin. *N. H. M.*
1 kt. rhijnwijn 1 do. champagne 1 do. jap. lakwerk. *de Vlug[t]*

Naar Havre via Samarang per fr. schip *Louisa Cezard* k[apt.] E. Chatelain.

2 kistj. kleinigheden 2 do. confituren 10 ps. rotting. 1 comp[...] blan spel 32 kn. cochenille 290 pic. koffij. 9 kn. schilp[...] pic. gomelastiek 155 do. rott. 5 do. gomdamm. 22 do. [...] kn. cochenille *B. Samier Suermondt en co.*

Naar San Francisco per am. schip *Mermaid* kapt Smit[h]
196 bn. goenij zakk. 4 do, zeil do. 3135,93 pic. rijst. [...] *lad. v. Singapore.*
2318 pic. rijst. *Tiedeman en v. d. Burg.*

Naar Californie per am. schip *Lucij Elisabeth* kapt. Cro[sby]

18 bn. goenij zakk. *aanb. gebl. lad. v. Boston.*
1649 pic. suiker 4981 do. rijst 532 do. do. 778 koffij. 39 [...] 5 do. notenmuscaat. *Paine Stricker en co.*

Théâtre Français de Batavia.

Direction de M. Honoré Conget.

Lundi, 7 *Mars* 1853.

Première représentation du septième mois de l'abonn[ement]

LA REINE DE CHYPRE,

Grand Opéra en 5 actes, musique d'Halévy.

Gedrukt te *Batavia*, bij W. BRUI[NING]